

■ Ἐπὶ τῇ ἱερᾷ μνήμῃ αὐτοῦ (31ῆ Ἰουλίου)

Ὁ Ἅγιος Ρῶσος Νεομάρτυς Βενιαμὶν Μητροπολίτης Πετρουπόλεως*

Ο **ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ** Μητροπολίτης Βενιαμίν (Καζάνσκυ) γεννήθηκε τὴν 17ῆ Ἀπριλίου 1873 καὶ ἦταν γυιὸς ἱερέως ἐνὸς χωρίου τῆς βορείου Ἐπαρχίας τοῦ Ὀλονέτς. Κατὰ τὸ Ἅγιο Βάπτισμα ἔλαβε τὸ ὄνομα Βασίλειος.

Ἐσπούδασε στὴν Θεολογικὴ Ἀκαδημία τῆς Πετρουπόλεως καὶ τὸ 1897, ὅταν ἐτελείωσε τὶς σπουδές του, ἦταν ἤδη Ἱερομόναχος μὲ τὸ ὄνομα Βενιαμίν.

Ἐπηρέτησε στὰ διάφορα Θεολογικὰ Σεμινάρια τῆς Ρωσίας, ἔλαβε τὸ ὄφφικιο τοῦ Ἀρχιμανδρίτου τὸ 1902 καὶ τὸ 1905 διωρίσθη Πρύτανης τοῦ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου τῆς Πετρουπόλεως.

Τὴν 24ῆ Ἰανουαρίου 1910 ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Γδώβ, ὡς βοηθὸς στὴν Μητρόπολι τῆς Ἁγίας Πετρουπόλεως, ὁ δὲ πιστὸς λαὸς ἀγαποῦσε καὶ ἐσέβετο τὸν Ἐπίσκοπο Βενιαμίν ὑπερβολικά, γιὰ τὴν ἀπλότητα, τὴν αὐταπάρνησι, τὴν φιλανθρωπία καὶ τὴν ἐτοιμότητά του νὰ βοηθήσῃ ὅποιονδήποτε στὶς ἀνάγκες του.

Κατὰ τὸ θέρους τοῦ 1917, ἐξελέγη Μητροπολίτης Πετρουπόλεως μὲ ψήφισμα Κλήρου καὶ Λαοῦ τῆς πόλεως. Ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι

πολύ αγαπητός, ιδιαίτέρως μάλιστα ἀπὸ τοὺς ἐργάτες, γιὰ τὰ ἐξαιρετικὰ ποιμαντικά του χαρίσματα.

Κατὰ τὸ φθινόπωρο τοῦ 1917, διέμενε στὴν Μόσχα ὡς μέλος τῆς Παρρωσικῆς Συνόδου. Τότε, ὁ κόκκινος στρατός, προτοῦ καταλάβῃ τὸ Κρεμλίνο, ἐβομβάρδισε τὰ κτίρια καὶ μία βόμβα ἔπεσε στὸ κελλί τοῦ Μητροπολίτου· μὲ θαῦμα ἔμεινε ζωντανός.

Ὅταν τὸν Μάρτιο τοῦ 1922 ἄρχισε στὴν Πετρούπολι ἡ ἀπαλλοτρίωσις τῶν ἐκκλησιαστικῶν θησαυρῶν-ἀφιερωμάτων, ὁ Μητροπολίτης Βενιαμὶν προσπάθησε νὰ ἀποφευχθῇ ἡ αἵματοχυσία, ἡ ὁποία σημειώθηκε ἄλλοῦ ἐξ αἰτίας τῆς ἀρπαγῆς τῶν τιμαλφῶν. Ἔτσι, ἐξέδωκε μία σχετικὴ Ἐγκύκλιο καὶ ἐπεδίωξε νὰ παραδοθοῦν ἐκουσίως τὰ πολύτιμα ἀντικείμενα μὲ τὴν ἐπίβλεψι τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε νὰ γίνῃ ἡ πρέπουσα καὶ δικαία διάθεσις.

Οἱ πολιτικὲς Ἀρχὲς στὴν Μόσχα δυσारेστήθηκαν, διότι ἀπλούστατα ἤθελαν πόλεμο καὶ ὄχι συνεργασία, ἡ ὁποία μάλιστα θὰ ὕψωνε τὸ κῦρος τοῦ Κλήρου στὴν συνείδησι τοῦ Λαοῦ. Ἐδόθη λοιπὸν διαταγὴ στὶς Ἀρχὲς τῆς Πετροπόλεως νὰ ἀρπάξουν τοὺς θησαυροὺς μὲ τὸν συνηθισμένο τρόπο.

Τὴν 24ῃ Μαρτίου 1922, οἱ ἐφημερίδες τῆς Πετροπόλεως ἐδημοσίευσαν μία Δήλωσι δώδεκα Κληρικῶν, οἱ ὁποῖοι μελλοντικῶς θὰ ἦσαν οἱ στῦλοι τῆς «Ζώσης Ἐκκλησίας», μὲ τὴν ὁποία κατηγοροῦσαν τὸν Κλήρο ὡς ἀντι-επαναστατικὸν καὶ ἀπαιτοῦσαν τὴν ἄμεση διαρπαγὴ τῶν τιμαλφῶν. Συνεχίστηκε ἡ ἀρπαγὴ καὶ ὠλοκληρώθηκε χωρὶς νὰ σημειωθοῦν αἵματοχυσίες, λόγω κυρίως τῆς μεσιτείας τοῦ Μητροπολίτου Βενιαμὶν στὸν λαό.

Κατὰ τὸν Μάϊο τοῦ 1922, ὁ Ἁγιώτατος Πατριάρχης Τύχων περιορίσθηκε στὴν Μονὴ Ντονσκοῖ τῆς Μόσχας, ὡς κατηγορούμενος ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀπαλλοτρίωσι τῶν ἐκκλησιαστικῶν θησαυρῶν.

Ὁ Πατριάρχης, κατὰ τὴν δύσκολη στιγμὴ αὐτή, παρέδωσε τὴν διοίκησι τῆς Ἐκκλησίας στὸν Μητροπολίτη Γιαροσλαβίας Ἀγαθάγγελο, ἀλλὰ οἱ Κομμουνιστικὲς Ἀρχὲς δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἔλευσί του στὴν Μόσχα, πρὸς ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων του.

Τότε, ἡ γνωστὴ ομάδα πρωθιερέων τῆς σχισματικῆς «Ζώσης Ἐκκλησίας», μὲ τὴν εὐλογίαν δῆθεν τοῦ Πατριάρχου, ὠργάνωσαν τὴν λεγομένη «Ἀνωτάτην Ἐκκλησιαστικὴν Διοίκησιν».

Ἡ «Διοίκησις» αὐτὴ ἔγινε ὄργανο τῶν Κομμουνιστικῶν Ἀρχῶν,

προκειμένου νὰ δημιουργηθοῦν σχίσματα καὶ ταραχὲς στὴν ἐσωτερικὴ ζωὴ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

Στὶς ἀρχὲς τοῦ Μαΐου, δύο ἀνώτεροι Κληρικοί τῆς «Ζώσης Ἐκκλησίας», ὁ Βεντένσκυ καὶ ὁ Μποργιάρσκυ, παρουσιάσθηκαν στὸν Μητροπολίτη Βενιαμὶν ὡς ἀρχηγοὶ τῆς Ἐπαρχίας Πετρούπολεως, διατεταγμένοι πρὸς τοῦτο ἀπὸ τὴν «Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Διοίκησι» τῆς Μόσχας.

Ὁ Μητροπολίτης Βενιαμὶν ἀντελήφθη ἀμέσως τὴν οὐσία καὶ τὶς ἐπιδιώξεις τῆς «Διοικήσεως», ἡ ὁποία προσπάθησε νὰ σφετερισθῆ τὴν διοίκησι τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φυλακίσεως τοῦ Πατριάρχου.

Τὴν 15ῃ Μαΐου 1922, ὁ Μητροπολίτης ἐξέδωσε Ἐγκύκλιον, ἡ ὁποία δημοσιεύθηκε σὲ ὅλες τὶς σοβιετικὲς ἡμερίδες. Μὲ αὐτὴν ἀφώρισε τοὺς δύο Κληρικοὺς καὶ ἀρνήθηκε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν «Διοίκησι» ὡς κανονικὴ, ἐδήλωσε δέ, ὅτι ὅσοι κοινωνοῦν μὲ τὴν «Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Διοίκησι» εἶναι σχισματικοὶ καὶ ἀκοινωνήτοι.

Τὴν ἐπομένῃ, ὁ Βεντένσκυ πρότεινε στὸν Μητροπολίτη νὰ διαλέξῃ μεταξὺ τῶν δύο: ἢ νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν Ἐγκύκλιο ἢ νὰ δικασθῆ σχετικὰ μὲ τὴν ἀρπαγὴ τῶν θησαυρῶν.

Ὁ Μητροπολίτης ἀρνήθηκε νὰ ὑποχωρήσῃ, ἂν καὶ ἐγνώριζε ὅτι τοῦτο θὰ ἐστοίχιζε τὴν ζωὴν του. Ἀμέσως συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη.

Τότε, ὁ βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Μητροπολίτου, ὁ μετέπειτα πατριάρχης Ἀλέξιος (Σημάνσκυ), ἀφοῦ ἀνεγνώρισε τὴν «Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Διοίκησι», ἀνεκάλεσε τὴν Ἐγκύκλιο τοῦ φυλακισμένου Βενιαμὶν καὶ ἔτσι προσεχώρησε στὸ Σχίσμα τῆς «Ζώσης Ἐκκλησίας», στὴν ὁποία ἀργότερα, κατὰ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1922, δυστυχῶς προσεχώρησαν τριάκοντα ἐπτὰ (37) ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα τριῶν (73) Ἀρχιερέων τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας· οἱ ὑπόλοιποι τριάκοντα ἕξι (36) παρέμειναν πιστοὶ στὸν φυλακισμένο Πατριάρχη Τύχωνα.

Τὴν 29ῃ Μαΐου 1922 ἄρχισε ἡ δίκη τοῦ Μητροπολίτου Βενιαμὶν στὴν Πετρούπολι. Πληθὸς πιστῶν παρέμενε ἐκτὸς τοῦ κτιρίου τοῦ Δικαστηρίου. Μόλις ἔφεραν ἀπὸ τὴν φυλακὴ τὸν Μητροπολίτη, ὅλοι

Ὁ Πατριάρχης Τύχων καὶ ὁ Μητροπολίτης Βενιαμὶν.

γονυπετείς ἔψαλαν: «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν Σου...», ὁ δὲ Μητροπολίτης ἐδάκρυσε καὶ τοὺς εὐλόγησε.

Ὅταν ὁ Βεντένσκυ ἐπλησίασε καὶ ἔβαλε μετάνοια, ὁ Μητροπολίτης ἤρεμα τοῦ εἶπε: «Πάτερ Ἀλέξανδρε, δὲν εἴμεθα στὸν κήπο τῆς Γεθσημανῆ» καὶ δὲν τοῦ ἔδωσε τὴν εὐλογία του.

Τὴν ὑπεράσπισι τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῶν 86 κατηγορουμένων ἀνέλαβε ὁ ἐπιφανῆς ἔβραϊος δικηγόρος Γούρεβιτς, ὁ ὁποῖος ἄρχισε τὴν ὁμιλία του ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου μὲ τὰ ἐξῆς λόγια:

Στιγμιότυπα ἀπὸ τὴν δίκη τοῦ Μητροπολίτου Βενιαμὶν καὶ τῶν σὺν αὐτῶ.

«...Ὁ ρωσικὸς Κλῆρος εἶναι σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς καὶ ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ. Ὁ [κατήγορος] Κράσικωφ δὲν εἶπε οὔτε μία λέξι γιὰ τὴν τεράστια προσφορὰ τοῦ Κλήρου στὸν τομέα τῆς μορφώσεως τοῦ λαοῦ, ὅτι ὁ Κλῆρος μὲ αὐταπάρνησι ὑπηρετοῦσε τὸ ἔργο τῆς μορφώσεως. Στὶς ἡμέρες τῆς ὑποθέσεως τοῦ [ἔβραϊου] Μπέηλη μάλιστα ὁ Κλῆρος ἦταν ἀντίθετος πρὸς τὴν κατηγορία ἐναντίον του. Οἱ εἰδικοί, δηλαδὴ ὁ Πρεσβύτερος Ἄ. Γλαγόλεφ καὶ οἱ Καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Κιέβου, ἀπέρριψαν ἀποφασιστικὰ [τὴν συκοφαντία], ὅτι δῆθεν οἱ Ἑβραῖοι χρησιμοποιοῦν αἷμα Χριστιανῶν. Ἐγώ, ἓνας Ἑβραῖος, εἶμαι εὐχαριστημένος καὶ ὑπερήφανος νὰ μαρτυρήσω, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι ὅλου τοῦ κόσμου σέβονται πολὺ τὸν Κλῆρο τῆς Ρωσίας καὶ πάντοτε θὰ εἶναι εὐγνώμονες γιὰ τὴν θέσι, τὴν ὁποία ἔλαβε ὁ Κλῆρος τῆς Ρωσίας στὶς ἡμέρες τοῦ Μπέηλη».

Ἡ δίκη τοῦ Μητροπολίτου, πράγματι παρωδία δίκης, διήρκεσε δύο ἑβδομάδες. Ὅποιοσδήποτε μάρτυς δὲν κατηγοροῦσε τὸν Μητροπολίτη, μετεφέρετο ἀμέσως στοὺς κατηγορουμένους.

Ὁ Μητροπολίτης, κατὰ τὴν ἀπολογία του, συνεχῶς ἠρνεῖτο νὰ ἀποδώσῃ εὐθύνη καὶ ἐνοχὴ σὲ ἄλλους, τοὺς ὁποίους μάλιστα ὑπεράσπιζε. Τὸ ὕφος του προξένησε βαθεῖα ἐντύπωσι ἀκόμη καὶ στοὺς ἀθέους ἐχθροὺς του.

Ὅταν ἐτελείωσε ὁ Μητροπολίτης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου, μὲ ἀσυνήθιστο ὕφος συμπαθείας, εἶπε: «Ἐσεῖς μιλήσατε ὅλο γιὰ τοὺς

ἄλλους. Τὸ Δικαστήριον θέλει νὰ μάθη τί ἔχετε νὰ πῆτε ὑπὲρ τοῦ ἑαυτοῦ Σας».

Ὁ Μητροπολίτης μὲ ἀπορία ἀπάντησε: «Ὑπὲρ τοῦ ἑαυτοῦ μου; Τί μπορῶ νὰ πῶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου; Μόνο τοῦτο. Δὲν γνωρίζω τί θὰ ἀποφασίσετε γιὰ μένα –ζωὴ ἢ θάνατο– ὅμως, ὅποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ ἀπόφασίς σας, μὲ σεβασμὸ θὰ ὑψώσω τὰ μάτια μου στὸν Θεό, θὰ κάνω τὸν σταυρό μου καὶ θὰ ἀναφωνήσω: “Δόξα Σοι, Κύριε Θεέ μου, πάντων ἔνεκεν!”».

Τὴν 5ῃ Ἰουλίου ἐλήφθη ἡ τελικὴ ἀπόφασις: Ὁ Μητροπολίτης καὶ ἐννέα ἀκόμη κατηγορούμενοι, Κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον.

Ἀκολούθησε ἔφεσις στὴν Ἀνωτάτη Ἐπιτροπὴ τῆς Κυβερνήσεως στὴν Μόσχα, ἡ ὁποία τελικὰ ἄλλαξε τὴν ποινὴ· ἀπεφάσισε τὴν ἐκτέλεσι μόνον τεσσάρων: τοῦ Μητροπολίτου Βενιαμίν, τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σεργίου καὶ δύο λαϊκῶν, τοῦ Γεωργίου Νοβίτσκου καὶ τοῦ Ἰωάννου Κοβσαρόφ.

Ἄν καὶ ὁ Βενιαμίν ἦταν ἐντελῶς ἀπομονωμένος, οἱ ἀρχεὶ τῆς φυλακῆς ἀναγκάσθησαν νὰ ὑποβάλουν τὰ παράπονά τους στὶς ἀνώτερες Ἀρχεὶ, διότι μὲ τὴν «συμπεριφορὰ» του ὁ φυλακισμένος καὶ καταδικασμένος Μητροπολίτης «ἐβλαπτε τὸ προσωπικὸ τῆς φυλακῆς»!...

Ὅλιγες ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσί του, ὁ Μητροπολίτης ἔγραψε σὲ μίαν ἐπιστολή:

«Εἶμαι χαρούμενος καὶ ἡρεμος ὅπως πάντοτε· ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ζωὴ μας, τὸ φῶς καὶ ἡ ἀνάπαυσις. Σὺν Αὐτῷ πάντοτε καὶ παντοῦ εἶναι καλά. Γιὰ τὴν μοῖρα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ δὲν φοβοῦμαι. Χρειάζεται περισσότερο πίστις· ἐμεῖς οἱ ποιμένες πρέπει νὰ ἔχουμε περισσότερο πίστι. Νὰ λησμονήσουμε τὴν ἐλπίδα στὸν ἑαυτό μας, μόρφωσι καὶ δυνάμεις καὶ νὰ δώσουμε χῶρο στὴν Χάρι τοῦ Θεοῦ... Νῦν καιρὸς κρίσεως... Ἐμεῖς λοιπὸν οἱ Χριστιανοί, μάλιστα οἱ κληρικοί, νὰ μὴ δείξουμε τέτοια

*ἀνδρεία ἄχρι θανάτου, ἂν ὑπάρχη ἔστω ἐλάχιστη πίστις
στὸν Χριστό, στὴν ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος;!».*

Τὴν Δευτέρα, 1η Αὐγούστου 1922, τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἔφεραν δέματα γιὰ τοὺς φυλακισμένους, ἔλαβαν τὴν ἀπάντησι, ὅτι αὐτοὶ εἶχαν μεταφερθῆ στὴν Μόσχα. Κατάλαβαν ἀμέσως ὅτι εἶχαν ἐκτελεσθῆ.

Ὅπως ἀπεδείχθη ἐν συνεχείᾳ, εἶχαν μεταφέρει τοὺς τέσσερις μελλοθανάτους, ξυρισμένους καὶ ντυμένους μὲ πτωχὴ λαϊκὴ περιβολή, στὸν σιδηρόδρομο ἐκτὸς τῆς πόλεως, κατὰ τὴν νύκτα τῆς 30ῆς Ἰουλίου. Πλησίον τοῦ σταθμοῦ Πορόχοβου ἐτουφέκισαν αὐτούς.

Ὁ τόπος τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῶν Ἁγίων Νεομαρτύρων, Βενιαμὶν Μητροπολίτου, Ἀρχιμανδρίτου Σεργίου, Γεωργίου καὶ Ἰωάννου, παραμένει μέχρι σήμερα ἄγνωστος.

(*) Πηγές:

1. **Протопресвитеръ Михаилъ Польскій**, *Новые Мученики Россійскіе*, т. I, стр. 25-57, Holy Trinity Monastery, Jordanville, N.Y., U.S.A. 1949 г.
2. Лев Регельсон, *Трагедия русской церкви 1917-1945*, стр. 298-303, 310, YMCA Press, Paris 1977.
3. **Протоиерей Михаил Чельцов**, *Воспоминанія «смертника» о пережитомъ*, Москва 1995.
4. Website of the "Saint Tikhon Orthodox Theological Institute", *Календарь новых мучеников и исповедников*: <http://kuzl.pstbi.ccas.ru>